

Un altra manera d'editar

La importància de dir-se Isabel

Isabel Martí i Isabel Segura són dues editores que han marcat línia. El seu èxit és tenir un estil propi i sobretot les idees clares.

Hi ha editors i editores. I, encara que poques, també hi ha algunes editores. Isabel Martí i Isabel Segura han aconseguit donar un color molt personal a cadascun dels projectes editorials en què participen. Sense pressa i amb les idees clares sobre allò que volen editar i per a qui ho volen editar. S'han fet, cadascuna a la seva manera, un lloc en el món de l'edició en català.

Totes dues comparteixen una concepció gairebé artesanal de l'edició, es mouen a gust en empreses petites, editant pocs llibres a l'any. Totes dues comparteixen també la sensació que el seu projecte ve a omplir un buit en el mercat.

L'any 1985, Isabel Martí i Josep Maria Espinàs van engegar Edicions La campana amb uns plantejaments inèdits en el nostre àmbit: no se centren en la ficció, es distribueixen per papereries i quioscos, no s'asseuen a esperar que els originals arribin i es mouen en un espai que se situa entre la literatura popular i el típic llibre culte.

A finals de 1989, Isabel Segura obria dintre d'Edicions de l'Eixample l'Espai de dones. L'editorial, que fins llavors s'havia especialitzat en la publicació de llibres-objecte, s'orientava així cap a un nou àmbit d'edició literària. Isabel Segura aportava la certesa que aquest Espai de dones té un públic potencial, alhora que aportava l'experiència d'haver dirigit la col·lecció Clàssiques catalanes a l'editorial La sal.

EN EL POT PETIT

Que el sector editorial està en crisi no és cap secret (excepte per als professionals de l'optimisme que ens gestionen a colp d'estadística, per als quals, mentre el llistó segueix pujant, tant és que els tiratges s'arrosseguin per terra, els premis es devaluïn, les traduccions no es venguin i els llibres morin a les llibreries a les poques setmanes de naixer, aixafats

sota el pes de les últimes novetats...). Enmig d'aquesta crisi, cadascú aposta per un cavall diferent: des d'aquells que creuen en la fusió com a solució per a tots els mals, fins a aquells que aposten per un creixement que doni solidesa, passant per aquells altres que fan de l'editorial una mare que en comptes de parir col·leccions, pareix altres editorials, fins arribar a les petites editorials que com a resposta a la crisi han decidit seguir sent com són. De fet, la majoria d'anàlisis coincideixen a situar en les editorials mitjanes la zona de màxim risc.

"La casa és petita i això és important perquè decidim les coses entre tots dos. Així es viu l'ofici en tots els seus aspectes: des de llegir els originals a discutir amb els autors, seguir la producció material del llibre, preocupar-se per la difusió, etc.". Amb aquestes paraules Isabel Martí resumeix una manera d'entendre l'edició que té un cert aire de família amb la filosofia de viatger que refusa la velocitat de l'automòbil o la incontinència verbal del guia turístic, per quedar-se amb el ritme del caminant i el diàleg reposat a l'ombra (i d'això Josep M. Espinàs en sap alguna cosa...).

Per la seva banda, Isabel Segura afirma que edicions de l'Eixample "no vol ser una fàbrica de produir llibres". Per a ella és molt important donar-se temps, triar els llibres i poder establir uns lligams amb les escriptores que facin que l'expressió "una editorial d'autores" no sigui pura retòrica. Isabel Segura vol "compartir amb les escriptores la il·lusió d'editar, encara que potser soni una mica romàntic...". D'altra banda, pensa que "el problema del món editorial català és que s'han creat unes infraestructures editorials que obliguem els editors a traure massa llibres".

Tal com acostumen a fer els responsables de les editorials petites, Isabel Martí i Isabel Segura justifiquen la seva opció

parlant del plaer d'editar i coses per l'estil. Però no és precisament la ingenuïtat, la seva flaca. Així ho confirma Isabel Martí: "No n'hi ha prou amb fer estrictament la feina que clàssicament s'entén per la d'editor, és a dir, jutjar si un original és bo o no. En general no hi ha un sentit comercial, hi ha un sentit massa cultural i massa poc empresarial en el món de l'edició."

Aquesta visió comercial és evident en la singularitat de la distribució d'Edicions La campana: "Treballem amb una distribuïdora espanyola que naix especialitzada en la distribució de fascicles, setmanaris, revistes del cor, etc.. Les distribuïdores habituals de les editorials catalanes tenen a tot Catalunya sis-cents o set-cents llocs de venda, nosaltres només a Barcelona en tenim més de dos mil". A més, no distribueixen només a les llibreries, van a la papereria, al quiosc etc. És important també la distribució en els petits pobles on no existeixen llibreries, on hi ha aquella mena de botigues que tant venen llaipsis com llibretes, diaris, sabbates, xiclets. D'aquesta manera la distribució es converteix en una eficaç eina de difusió: el llibre arriba a qui ha d'arribar.

LA DEFINICIÓ D'UN ESPAI

Isabel Segura argumenta la necessitat de dedicar col·leccions a la literatura escrita per a dones amb les següents paraules: "Hi havia un públic interessat en aquest tema. A més, dins del panorama de la literatura catalana o de la literatura internacional, sorprèn la poca incidència que tenen les escriptores. Les autores catalanes contemporànies tenen un gran índex de lectura, però en canvi la crítica se'n fa poc ressò. Vam pensar que agrupant-les es podia mostrar la diversitat i alhora veure-les com un bloc. En el cas de les clàssiques, el que volíem era recuperar un patrimoni cultural. Aquesta col·lecció no pretén ser erudita: vol posar

Isabel Segura i Isabel Martí.

PUERTOLAS

a l'abast textos que han estat molt importants per a la història de la literatura i que mai no havien estat accessibles."

Isabel Martí, per la seva banda, defineix l'espai d'Edicions La campana fent referència a la mena de públic a què es dirigeix: "No ens agrada editar ni llibres difícils d'entendre, ni llibres que no aportin res a l'enriquiment personal del lector. El que ens agrada és que el llibre sigui accessible com ho és anar al cinema, prendre una copa o anar de viatge. No volem donar-li una excessiva transcendència que l'allunyi de la familiaritat amb tot allò que ens interessa normalment."

POSA'T BONICA

Pel que fa al disseny, les opcions de cada editorial són absolutament divergents "mentre Edicions La campana prescindeix dels plantejaments habituals dels dissenyadors professionals i s'aventura en una presentació més popular, Edicions

de l'Eixample mostra un disseny estilitzat, avalat pel prestigi de Ramon Torrente i Salvador Saura.

Isabel Martí argumenta la singularitat del disseny d'Edicions La campana: "Segurament no ho fem prou bé. Ens ho fem nosaltres i connectem amb la gent. No som sofisticats, no treballem el llibre com si fos un quadre, amb textures i refinaments, sinó com un cartell, una targeta de presentació del llibre que ha d'interessar i cridar l'atenció. De vegades hem parlat amb dissenyadors i hem intentat fer tractes, però treballem tots igual, tots tenen el mateix patró mental, que és més plàstic que publicitari. Potser els dissenyadors gràfics trebalen més per la imatge de l'editor que per la imatge de cada llibre en particular."

També pel que fa al disseny, Isabel Segura destaca en primer lloc la importància que el lector identifiqui ràpidament cadascuna de les dues col·leccions d'Espai de dones per compensar així el baix

ritme de publicació. En segon lloc destaca la importància que aconsegueixi esborrar qualsevol prejudici cap a la literatura de dona o, en el cas de la col·lecció de clàssiques, cap a la literatura antiga.

Les dues Isabels no estan del tot soles en això d'entendre l'edició com una aventura empresa amb una nau lleugera que avança gràcies la intuïció i l'habilitat amb què la comanda l'editor. A més, sembla que el vent els és favorable: en el suplement de llibres del "Liberations" del 6 de juny d'enguany, Gerard Meudal informava sobre un congrés de petits editors organitzat a la ciutat de Florència. Després d'hores de ponències, discursos i discussions quedava la sensació que, malgrat "la fragilitat d'una estructura amb una rentabilitat i una capacitat de supervivència aleatòries" no hi havia motius suficients per a sentir pànic. Les Isabels tampoc en tenen.

Anik Lapointe
Manel Ollé